

БАЛАЛАР ПРОЕКТЫ

Туган ягым - Татарстан

Әлеге проект туган як турындагы белемнәрне тирәнәйтүгә һәм татар телен активлаштыруга юнәлдерелгән дидактик уеннар комплектын тәшкил итә.

«Уен ул – балаларның рухи дөнъясына җанлы агым тамашасы үтеп керә торган, тирә-юнь төшенчәләрен үз эченә алган олы якты тәрәзә. Уен – кызыксынучанлыкка ут бирүче очкын»

В.А.Сухомлинский

Проектның актуальлеге:

Социаль-мәдәни эшчәнлекнең үзгәреш шартларында интенсив рәвештә компьютер технологияләре, телевизор, интернет челтәре үсеше, заманча ата-аналар һәм балалар, кызганычка каршы, үзләренең милли гореф-гадәтләре, традицияләре белән өлешчә генә таныш. Шунның өчен мәктәпкәчә яшьтәге балаларда татар халкы мәдәнияте, гореф-гадәтләре, үз гаиләннең, туган илнең традицияләренә карата бербөтенлек проблемасы барлыкка килә, үз абруең аша гражданлык нигезләре, туган илнең үткән тарихына бүгенгесенә, киләчәгенә, башка милләتلәргә карата толерантлык тәрбияләү бурычы тора.

Ачыкланган проблемалар:

- заманча балалар туган яклары турында бик аз беләләр һәм аларда туган телләрен өйрәнүгә мотивация юк;
- дидактик уеннарның житәрлек санда булмавы.

Проектның максаты – балаларда үзләренә кече Ватаннары буенча белемнәр формалаштыруга һәм татар теленә кызыксыну уятуга нигезләнган дидактик уеннар эшләү һәм куллану.

Проектның бурычлары:

- педагогик процесска уен эшчәнлегенә аша, туган якка һәм татар телен өйрәнүгә патриотик хисләр уятуга нигезләнган төрле эш формалары һәм методларын керту;
- рухи-патриотик тәрбиянең предметлы-үстерелү мөхитен баеп һәм төрлеләндерү.

Проектның көтелгән нәтижәләре:

- балаларда татар теленә һәм туган якка кызыксыну арттыру;
- балаларда өлкәннәр һәм яшьтәшләре белән күбрәк аралашуга омтылыш булдыру;
- балаларда уен эшчәнлегендә инициатива, мөстәкыйльлек күренешен булдыру;
- проектны реализацияләү тарих, мәдәният һәм туган як көнкүрешенә караган балалар һәм ата-аналар компетентлыгын күтәрергә мөмкинлек бирәчәк;
- мәктәпкәчә яшьтәге балалар һәм кече мәктәп укучыларының дидактик уеннарны актив кулланулары татар телен өйрәнүгә һәм туган як буенча белемнәрне тирәнәйтүгә кызыксыну уятачак, ә бу үз чиратында һәр уенда “гадидән авырракка кадәр” принцибы буенча дәвамчанлык проблемасын хәл итәчәк.

Дидактик уеннар комплекты:

Балалар бакчасы

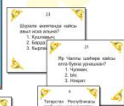
1. Татарстан Республикасы символлары
2. Татарстан Республикасы буенча сәяхәт
3. «Яраткан ягымны ясым» буяу дәфтәре
4. Татарстан орнаментлары
5. Азбучка
6. «Эрудит» пирамидасы
7. «Сана эле» доминосы
8. «Мин татарча сөйләшәм!» шакмаклары
9. «Тылсымлы паровоз» лотосы
10. «Жептәге хәрефләр»

Мәктәп

1. Татарстан Республикасы символлары
2. Татарстан Республикасы буенча сәяхәт
3. «Яраткан ягымны ясым» буяу дәфтәре
4. Орнаменты Татарстана
5. Азбучка
6. «Эрудит» пирамидасы
7. «Сана эле» доминосы
8. «Мин татарча сөйләшәм!» шакмаклары
9. «Тылсымлы паровоз» лотосы
10. «Хәреф артыннан хәреф»
11. «Мин дәрәс язам!» изографлары

«Татарстан Республикасы символлары» үстерешле уены

Уен балаларны Татарстан Республикасы символлары, «кече Ватан» төшенчәсе белән таныштыра, патриотлык һәм туган ягына мөхәббәт хисе тәрбияли. Балаларга уен-мозаика, әйләнә торган уклы уен-кыры викторинасы тәкъдим ителә.

*Комплектлылык: карталар - 10, РТ картасы - 1, пластмасс ук - 1, кагыйдәләр - 1, тартма - 28,5x20x3 см - 1.
Артикул С - 107*

«Татарстан Республикасы буенча сәяхәт» уены

Уен-дәрес балаларны Татарстан Республикасы районнары һәм символлары белән таныштыра. Уен ярдәмендә балалар Татарстан Республикасының районнары, истәлекле урыннары, сәнгать предприятиеләре, уку йортлары, спорт объектлары, горәф-гадәтләре, кешеләре һәм шәһәрдәге яраткан урыннары турында сөйли алачак. Уен балаларның тирә-юньне танып белүләрен тирәнәйтә, сөйләм телен, фикер йөртү сәләтен, хәтерне үстерә.

Комплектлылык: карталар - 26, кагыйдәләр - 1, тартма - 28,5x20x3 см - 1.

Артикул С - 106

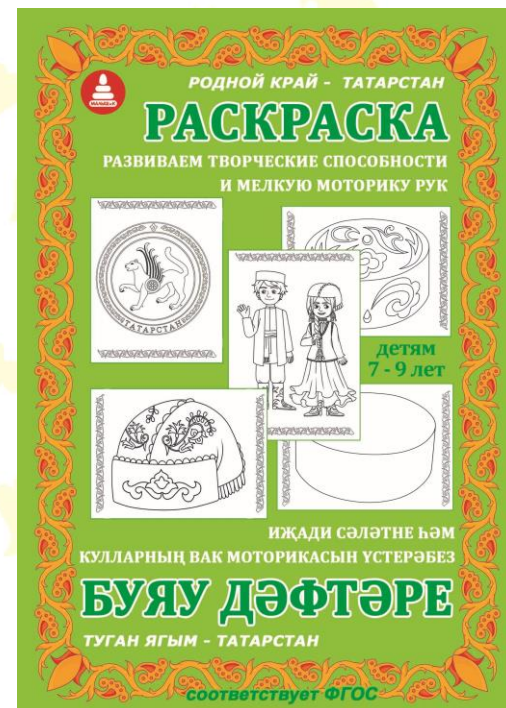
«Туган ягымны ясыйм!» буяу дәфтәре

Уен формасында балаларга төрле үстерешле биремле буяу рәсемнәре тәкъдим ителә. Уен моторика, күрмә сиземләү һәм ижади сәләтне үстерүне тәэмин итә.

Комплектлылык : битләр - 24,
папка - 21x15x0,5см - 1.

Артикул – 113

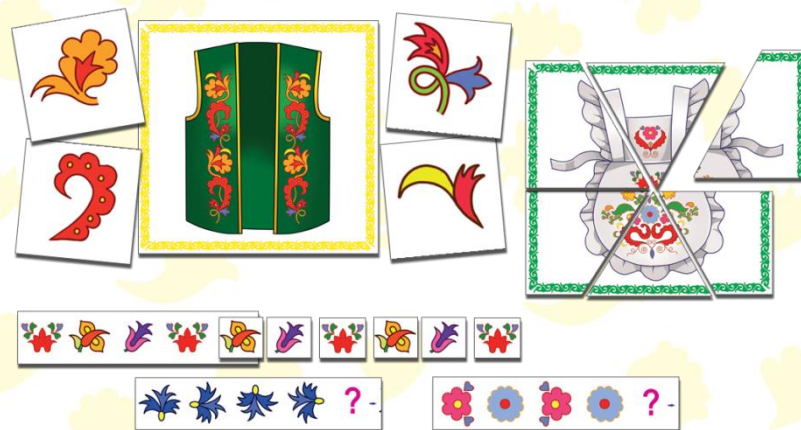

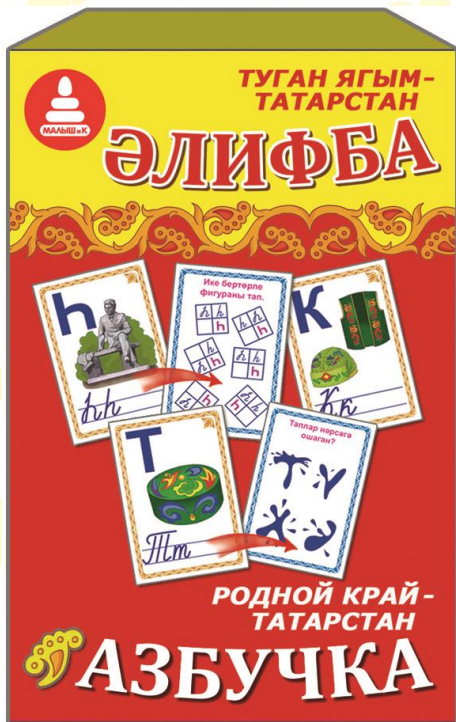
«Татарстан орнаментлары» үстерешле уены

Уен балаларны Татарстанның кабатланмас орнаментлары белән таныштыра. Уен вариантлары күп төрле: лото-уен, мозаика, бизәкләр тезү өчен орнаментлы кечкенә карточкалар, «Логик чылбырны дәвам ит» исемле биремле карточкалар, ясау өчен үрнәк карточкалар.

Комплектлылык: карталар - 12, кагыйдәләр - 1, тартма - 28,5x20x3 см - 1.

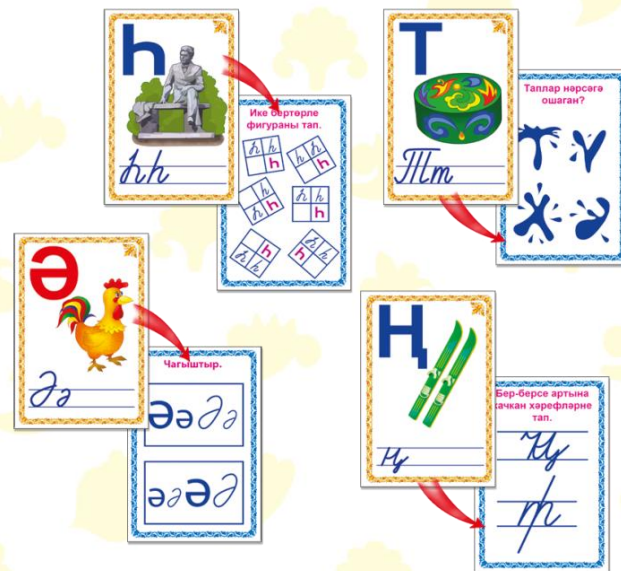
Артикул С - 108

"Азбучка" үстерешле уены

Уен балаларга татар алфавиты хәрәфләрен тизрәк истә калдырырга, язуда хаталар жибәرمәүне, күрмә сиземләү һәм хәтерне үстерергә ярдәм итә. Уенда 10 вариант уен төре бар (хәрәфләр өйрәнәбез, 4нчесе артык, сүз төзү һ.б.). Карточка артында үстерешле 36 төрле бирем (ребуслар, шау-шулы рәсемнәр, берсе өстенә берсе куелган хәрәфләр һ.б.)
 Комплектылык: карточкалар - 40, кагыйдәләр - 1, тартма - 9,5x6,5x2 см - 1. Артикул С - 109

“Татарстаным!” үстерешле уены

Өчпочмак формасындагы карточкаларны балалар бер зур пирамидага тезэлэр һәм туган яклары буенча белемнәрен киңәйтэлэр.

Уенда рус һәм татар телендәге 2 комплект карточка кулланыла.

Комплектлылык: карталар - 72, кагыйдәләр - 1, тартма - 19x11x3 см-1.

Артикул С - 105

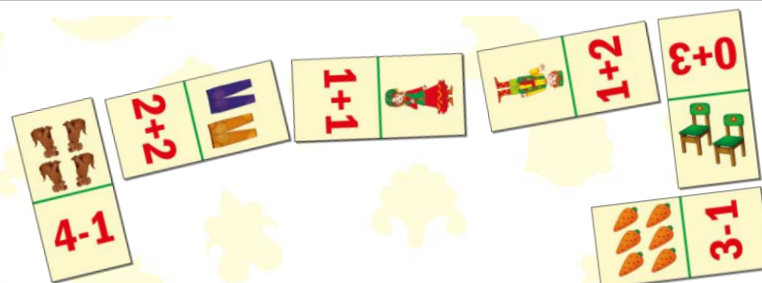
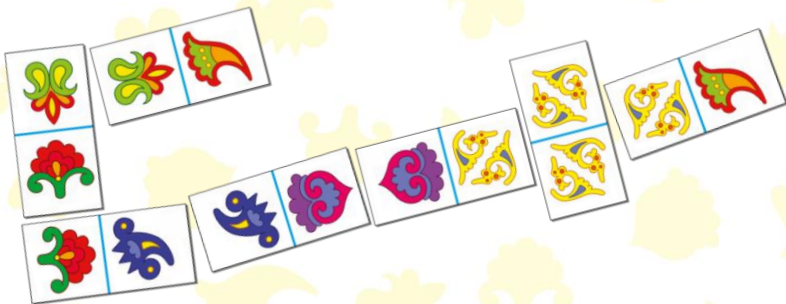

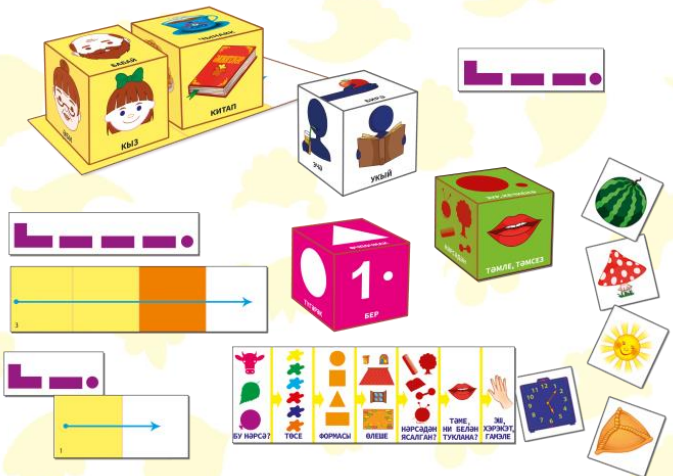
«Сана әле!» доминосы

Домино 28 икеяклы фишкадан тора. Уенның беренче варианты баларны, татар теленнән сүзлек минимумы буенча бга кадәр санарга өйрәтәчәк. Бу вариант 5-7 яшьтәге балаларда элементар математик күзаллау үсешен күрсәткән дәресләрдә файдалы булачак.

Доминоның икенче ягы балаларны Татарстан Республикасы орнаментлары белән таныштыра.

Комплектлылык: домино фишкалары (10x5см) - 28, кагыйдәләр - 1, тартма 28,5x11x3см - 1. Артикул С - 112

Комплектлылык: шакмаклар 6x6 – 12, карталар - 4,
 Кагыйдәләр - 1, тартма -1. Артикул С - 111

«Мин татарча сөйләшәм!» шакмаклары

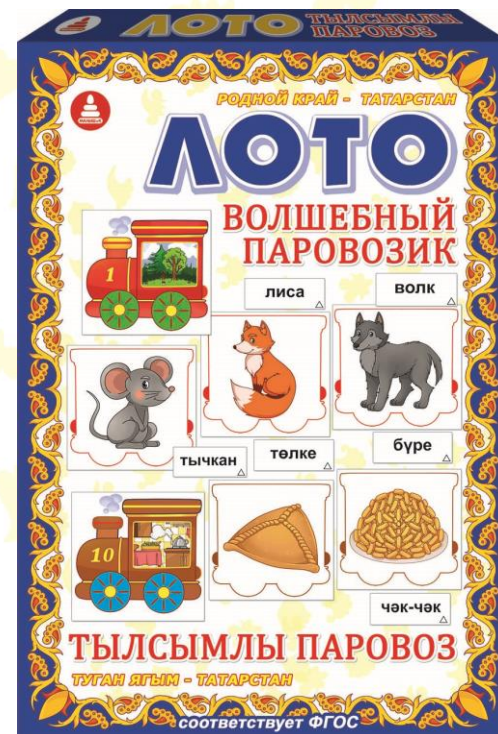
Уен ярдәмендә балалар татар телендә жыйнак һәм жәнке жөмлөләр белән сөйләшәргә өйрәнәчәкләр. Шакмаклар чигендә предметлар, предметның хәрәкәтен белдерүче схемалар, предметның билгесен белдерүче схемалар сурәтләнгән. Ә ярдәмче карта-схемалар татар телендә сүzlәр әйтәргә, бәйләк һәм теркәгечләр ярдәмендә 2-5 сүздән торган жөмлөләр төзәргә, предметны терәк схема буенча сурәтләргә, сүzlәрне үзгәртәргә һ.б. ярдәм итәчәк. Уенда 18 вариант бар.

«Тылсымлы паровоз» лотосы

Татар теленә өйрәнүче балалар, жиңел уен формасында, яңа укыту-методик комплектка (УМК) нигезләнеп, сүзлек минимумы белән танышалар. Уен күпвариантлы («Кем алга?» лотосы, «Предметны ата», «Дүртенчесе артык» һ.б.). Уенда карточка-паровозлар, рәсемле карточкалар (56 данә), ике телдәге язулы карточкалар (134 данә).

Комплектлылык: карталар - 16, кагыйдәләр - 1, тартма - 28,5x20x3 см - 1. Артикул С - 110

«Жептәге хәрефләр» үстерешле уены

“Жептәге хәрефләр” үстерешле уены кечкенәләргә моториканы үстерергә, хәрефләрне истә калдырырга, сузык һәм тартык авазларны аерырга, сүзләр төзергә, укырга өйрәнергә ярдәм итәчәк. Рәсемгә карап, балалар хәрефләрдән түгәрәк детальләрне жепкә тезеп, хәрефләрдән сүзләр төзиләр.

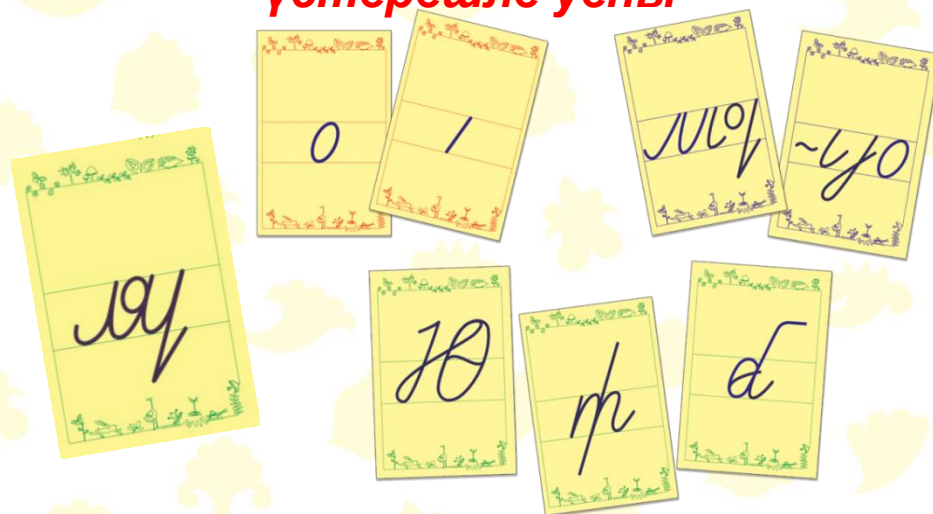
Комплектлылык: кисенке детальләр - 48, карточкалар - 18, жепләр - 2, кагыйдәләр – 1, тартма - 25x21x2см -1. Артикул С - 104

“Хәреф артыннан хәреф” үстөрешле уены

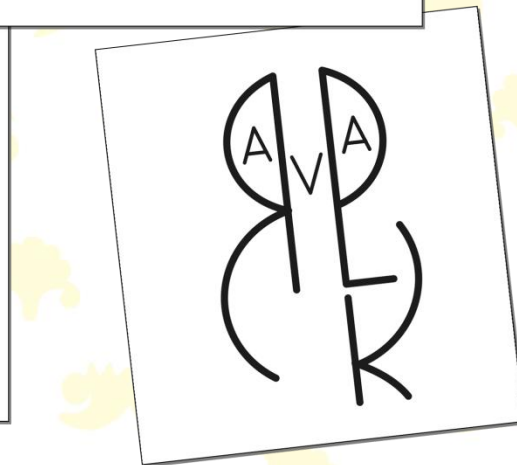
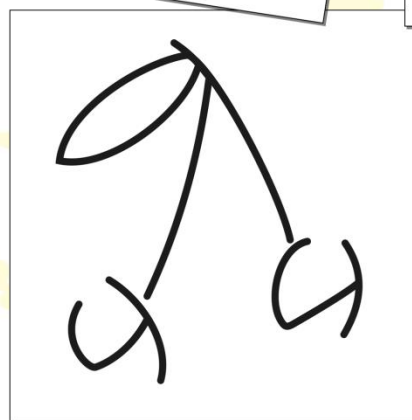
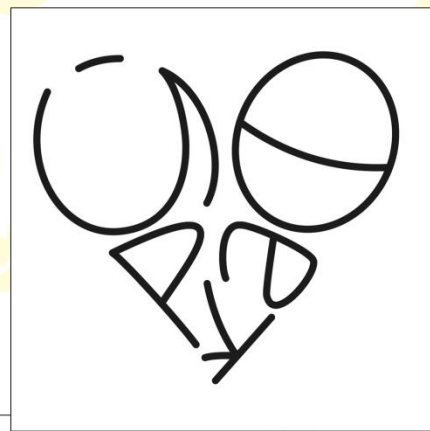
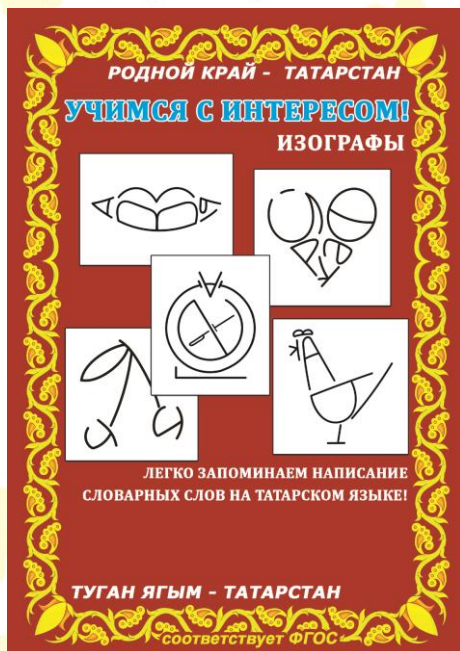

6-10 яшьлек балалар язу үзләштерү күнекмәсендә авырлыклар белән очрашалар: хәрефнең язылышын истә калдыра алмыйлар, аларны язуда бозалар. Уен татар телендә алган белемнәрне ныгытырга, хәрефләр язылышын истә калдырырга, логика, хәт һәм игътибарны үстөрергә ярдәм итә. Уен 3 төрле бирем бар.

*Комплектлылык: карталар – 25,
кагыйдәләр – 1, тартма 13x9x0,8 см – 1.
Артикул С - 103*

«Мин дәрес язам!» изографлары

Балаларга изографлар тәкъдим ителә, аның ярдәмендә алар татар телендәге сүзлек сүzlәрен тизрәк истә калдыралар.

Комплектлылык:

битләр - 24,

Папка 21x15x0,5см - 1.

Артикул С - 114

Балаларны туган якның тарихына өйрәткәндә, без һәр баланың шәхесен үстерәбез, киләчәктә толерантлы халык иясе булуына ышанабыз, чөнки үткән тарих нигезендә генә хәзергене, киләчәкне күзаллап була. Ә буыннардан буыннарга үзенең кыйммәтләрен тапшырмаган халык – киләчәксез халык.

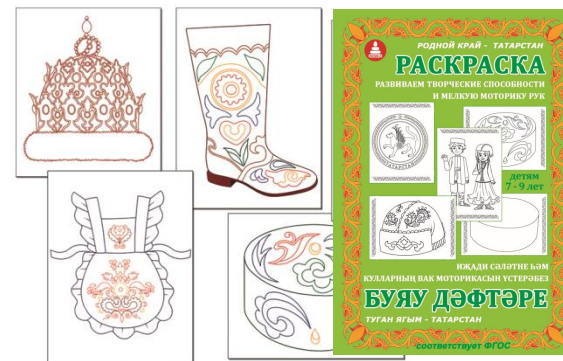
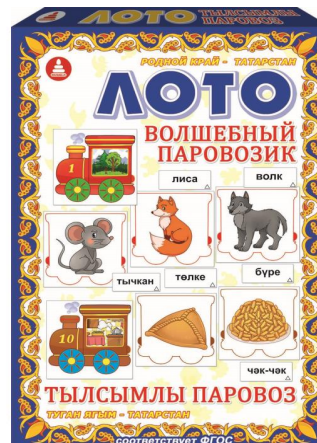
Балалар тиз үсә, ләкин алар балачактан нәрсә алырлар...

*«Син олы илне искә төшермисең,
Йөргән, белгән, күргәнне,
Син шул Ватанны искә төшерәсең,
Кечкенә чактан күргәнне»*

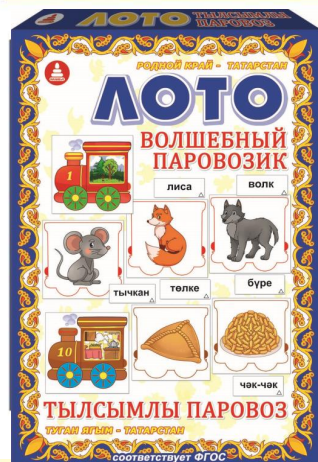
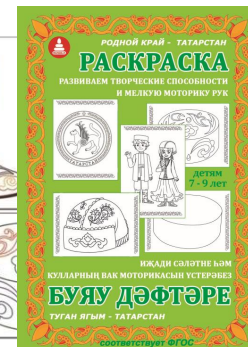
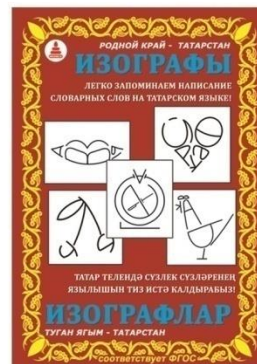
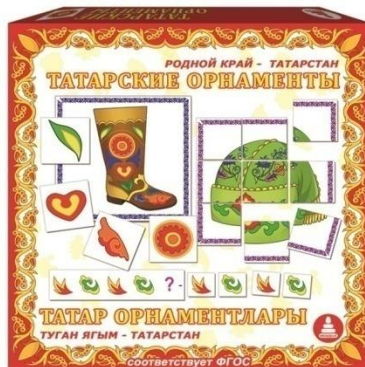
К.Симонов

Комплект дидактических игр для детского сада

Комплект дидактических игр для школы

Тудан як тудангасо белемизне кичиктүгү,
татар телем өдрүкче активлаштыруа
компьютеризм, "Тудан телем - Татарстан"
проектине теримизге ашыру максатыга
есаман дидатик уешар комиссияга

Белемиз

"Тудан телем" Бу уеша күп педагогларны
кыш тәрбиячелерне үзеш кышет итте.
Бу дидатик уеша комиссияга уеша аша
өдрүктүз ишкерилең. Автор бу комиссияга
ташты белем аша өдрүктү материаллар
сыйган. Алар балаларларны татар халкы-
мын горур гартып кыш мәрхәметте, кыш
баламлар белем күтүмүрларын өдрүктү,
матур жанышты үзештер ишкерилең
өдрүктү итте, тәрбия белемге, аераш бала
белем жаныштырда кураштыт була.
Мәсәлән уеша комиссияга аша ашыр тү-
гле (ауа материаллар жанышты), күп-
өдрүктүлеме (белем бирү, театр, эшкер
проектин жаныштырды кыш кыш
белем мәктәпкә жаныш бакалтырда
кураштыт була), чөткериле (вак матери-
ка, сенсорика, үлән табураларны,
жанышты кыш махсус итте өдрүктү телем
чөткер), алаш поэма, өдрүктүлеме (бале-
ларны ишкерилең тәрбия итте), жаныш
кыш кыш материалдан жанышты.

Бу өдрүктү автор балла методик
өдрүктүлеме алаш материалдан
да, шундай ук инфор-мациян техноло-

гичи ишкерилең аша материаллар
да кураштырды. Кыш жанышты табуралар
да табуралар, режисар, ишкерилең
кышкерилең кышкерилең. Бу материаллар
балаларларны ишкерилең кыш жанышты.
кыш үзештир уеша бакалтыт аша,
кыш, ишкерилең, үлән табуралар
кышкерилең чөткер. Шундай ук ба-
ларларны ишкерилең үзештир
ашир кыш чөткер, кыш бала
алаш ишкерилең ишкерилең өдрүктү итте

Бу өдрүктү балла кышкерилең
бүткүл жанышты, белем бирү үзештир
жаныштыр кураштыр итте.

Татар балалар
балла мәктәп Рамисов А.Т.

